

Hodnocení podmínek rozvoje jazykové gramotnosti

Podmínky rozvoje jazykové gramotnosti byly zjišťovány prostřednictvím dotazníku pro ředitele a učitele škol na základních školách a víceletých gymnáziích, v nichž probíhala inspekční činnost, a kde byly také prováděny hospitace. Předmětem zjišťování byly (a) personální, (b) prostorové a materiální a (c) organizační podmínky rozvoje jazykové gramotnosti. Všechny zjišťované podmínky jsou indikátorem lepších předpokladů školy pro rozvoj jazykové gramotnosti.

V případě personálního zajištění výuky uvedla jen necelá třetina ředitelů škol, že všichni učitelé jsou kvalifikovaní podle právních předpisů a zároveň mají příslušnou předmětovou specializaci pro výuku daného cizího jazyka; ve třetině škol ředitelé škol uvedli, že podíl učitelů s předmětovou specializací pro výuku anglického jazyka je nižší než polovina všech učitelů, v případě německého jazyka takto odpověděla čtvrtina ředitelů škol. Tyto poznatky lze považovat za významné v kontextu **existence pozitivní a signifikantní korelace (0,45) mezi podílem učitelů s předmětovou specializací pro výuku anglického jazyka ve škole na jedné straně a dosaženou úspěšností školy ve výběrovém zjišťování výsledků pro anglický jazyk v 9. ročníku ZŠ.**

Mezi učiteli celkově výrazně převažovali učitelé s délkou praxe více než 10 let (68 % učitelů) a ženy (88 % učitelů). O něco nižší podíl učitelů s délkou praxe více než 10 let byl zaznamenán v případě hospitací hodin anglického jazyka (64 % učitelů), francouzského jazyka (54 % učitelů) a španělského jazyka (56 % učitelů), o něco vyšší podíl těchto učitelů pak v hospitacích hodin německého jazyka (69 % učitelů) a ruského jazyka (95 % učitelů). Přes 80 % navštívených škol využívá uvádějího učitele/mentora pro začínající a nově příchozí učitele.

Na čtvrtině navštívených škol působil v hodnoceném školním roce rodilý mluvčí. Ten byl častěji využíván pro vybrané skupiny či třídy žáků (60 % škol) než pro většinu či všechny žáky (40 % škol). Jen zřídka byl rodilý mluvčí využíván jako konzultant pro rozvoj jazykových kompetencí učitelů a vedl jiný předmět na bázi metody CLIL. **Ve výběrovém zjišťování výsledků pro anglický jazyk v 9. ročníku ZŠ lze pozorovat lepší průměrný výsledek žáků škol, na kterých po celý rok působil rodilý mluvčí (úspěšnost 87 %), než žáků škol, na kterých rodilý mluvčí nepůsobil (úspěšnost 69 %).** Na 40 % navštívených škol pak působí učitelé anglického jazyka se zahraniční zkušeností delší než 6 měsíců, v případě německého jazyka působí učitelé se zahraniční zkušeností delší než 6 měsíců na 18 % škol.

Plán DVPP se stanovením priorit v oblasti cizích jazyků mělo zpracováno 63 % hospitovaných škol, naopak 37 % škol nemělo takový plán zpracovaný. Neukazuje se přitom, že by školy se zpracovaným plánem DVPP se stanovením priorit v oblasti cizích jazyků dosáhly vyšší průměrné úspěšnosti ve výběrovém zjišťování výsledků pro anglický jazyk v 9. ročníku ZŠ než školy bez takového plánu. Nejčastěji se učitelé navštívených škol účastnili didakticko-metodického kurzu DVPP v ČR a jazykového kurzu v ČR, méně častá je účast na kurzech / jazykových pobytech v zahraničí. Na každé desáté navštívené škole vykonává některý z pedagogických pracovníků činnost lektora DVPP.

Graf č. 30 hodnotí navštívené školy vzhledem k jejich prostorovým a materiálním podmínkám na podporu rozvoje jazykové gramotnosti. Nejčastěji byly školy vybaveny učitelským počítačem s dataprojektorem, interaktivní tabulí a kabinetem cizích jazyků. Přibližně 6 z 10 škol mělo k dispozici odbornou jazykovou učebnu a cizojazyčnou knihovničku. Nejméně častá byla vybavenost technologicky pokročilejšími předpoklady pro výuku cizího jazyka, např. digitální jazykovou laboratoří, a dále pak počítačem pro všechny žáky a multimédií.